

Leden van de Tweede en Eerste Kamer
der Staten-Generaal

BETREFT Input SER besluitvorming controversiële onderwerpen

DEN HAAG 13 juni 2025

E-MAIL

ONS KENMERK 25.23206

TOESTELNUMMER

BIJLAGE(N)

Geachte leden van de Tweede en Eerste Kamer,

U staat de komende tijd voor de beslissing welke onderwerpen op de Kameragenda's als controversieel worden aangemerkt. In deze brief verzoekt de Sociaal-Economische Raad (SER) u met klem om door te gaan met de behandeling van de voorliggende wetgeving op de belangrijke maatschappelijke en economische dossiers en deze niet controversieel te verklaren.

Nederland staat voor ingrijpende uitdagingen. De samenleving vergrijst en digitaliseert, de economische groei stagneert en sociale ongelijkheid neemt niet af. Tegelijkertijd vragen het klimaat en veranderende geopolitieke verhoudingen om doortastend beleid. Voor ondernemers, werkenden en burgers zijn dit geen abstracte thema's – zij ondervinden dagelijks de gevolgen. Deze veranderingen raken direct onze bedrijven, werkgelegenheid en brede welvaart. We hebben niet de luxe om te wachten. Op grote dossiers als stikstof, woningen, defensie, arbeidsmigratie en arbeidsmarktbeleid kunnen we ons geen verdere stilstand veroorloven. Juist nu is het van essentieel belang dat de Tweede en Eerste Kamer verantwoordelijkheid nemen door voortgang mogelijk te maken op de meest urgente vraagstukken. Daarbij is stabiliteit en voorspelbaarheid in (fiscaal) beleid van groot belang.

Twee urgente thema's die voortvarende uitvoering vereisen, wil ik expliciet benoemen. Zo behoeft het voorliggende **arbeidsmarktpakket** een afhandeling op korte termijn. De SER hecht aan de integrale en gelijktijdige behandeling van deze maatregelen, zodat meer werk- en inkomenszekerheid voor werkenden en noodzakelijke flexibiliteit voor werkgevers in evenwicht zijn. De sociale partners en kabinet hebben de afgelopen jaren intensief gewerkt aan beleid en wetgeving voor arbeidsmarkthervorming.¹ In 2023 is een omvangrijk arbeidsmarktpakket gepresenteerd, dat inmiddels is omgezet in wetsvoorstellen. Specifiek gaat het om de verschillende samenhangende wetstrajecten:

- Meer Zekerheid Flexwerkers,
- De introductie van een rechtsvermoeden voor zelfstandigen (VBAR),
- Wetsvoorstel personeelsbehoud bij crisis (Wpc),

¹ SER (2021) Sociaal-economisch beleid 2021-2025. Zekerheid voor mensen, een wendbare economie en herstel van de samenleving.

- Basisvoorziening Arbeidsongeschiktheid Zelfstandigen (BAZ),
- Wijziging re-integratieverplichting 2^e ziektejaar werknemers mkb en
- Toelating Terbeschikkingstelling van Arbeidskrachten (TTA).

Voor de arbeidsmarkt als geheel zijn daarnaast voorstellen gedaan om de arbeidsmarkt- en inkomenspositie van arbeidsongeschikten te verbeteren en om een proactieve arbeidsmarktinfrastructuur voor 'van-werk-naar-werk' en een leven lang ontwikkelen (LLO) te bouwen. Ook gaat de SER er uiteraard van uit dat de implementatie van het Pensioenakkoord en het akkoord 'Gezond naar het pensioen' voorspoedig kunnen doorgaan.

Daarnaast dulden **de energietransitie en de verduurzaming industrie** geen vertraging. Het binnen bereik krijgen van de klimaatdoelen is noodzakelijk voor zowel leefomgeving als verdienvermogen. Enerzijds biedt verduurzaming kansen voor bedrijvigheid en banen, anderzijds zijn de kosten van niets doen op termijn hoger. De hoge nettarieven en het ontbreken van infrastructuur staan de verduurzaming in de weg. Tegelijk zien we de investeringen en productie teruglopen en zelfs bedrijven sluiten. Hiermee staat veel hoogwaardige werkgelegenheid op het spel en worden we afhankelijker van anderen en daarmee kwetsbaarder. De overbelasting van ons elektriciteitsnet vraagt om een versnelde aanpak, net als het versnellen van vergunningsprocedures² en het aanpakken van de hoge energiekosten. Voor de SER is het belangrijk dat de energietransitie voor burgers en ondernemers betaalbaar, haalbaar en rechtvaardig plaatsvindt, met bijzondere aandacht voor bedrijven en huishoudens in kwetsbare posities.

De SER raadt ook aan voort te maken met de verduurzaming van de Nederlandse (maak)industrie en het herstellen van de concurrentiepositie. De industrie is niet alleen essentieel om de klimaat- en circulaire doelstellingen te behalen, maar ook om economische weerbaarheid, goede werkgelegenheid en strategische autonomie te behouden. De SER pleit voor versnelde uitvoering van de beleidsinstrumenten op dit terrein. Hieronder vallen de maatwerkafspraken met grote uitstoters, de regionale clusteraanpak, de openstelling van de SDE++ regeling in 2026, de versterkte aanpak Nieuwe Industrie en de in de Voorjaarsnota besloten verlenging van de IKC-regeling.³

Tot slot

We kunnen niet wachten tot 2026 of later. We merken de gevolgen ook in het hier en nu en doen een beroep op u eraan mee te werken dat voorliggende wetgeving geen vertraging oploopt. Daarmee voorkomt u verdere stagnatie en maakt u voortgang mogelijk op de meest urgente maatschappelijke en economische vraagstukken.

De SER is uiteraard altijd beschikbaar voor overleg en beantwoording van vragen.

Hoogachtend,

Kim Putters
Voorzitter Sociaal-Economische Raad

² SER (2023) Verduurzaming maakindustrie. Briefadvies

³ SER (2023) Verduurzaming maakindustrie. Briefadvies